

Informator za mlade

SAMOSTALAN, A NE SAM

Beograd, 2023.

Informator za mlade

SAMOSTALAN, A NE SAM

Autori:

Denis Ćulahović

Nataša Raičević

Lidija Bukvić

Dizajn:

Anica Novak

Štampa:

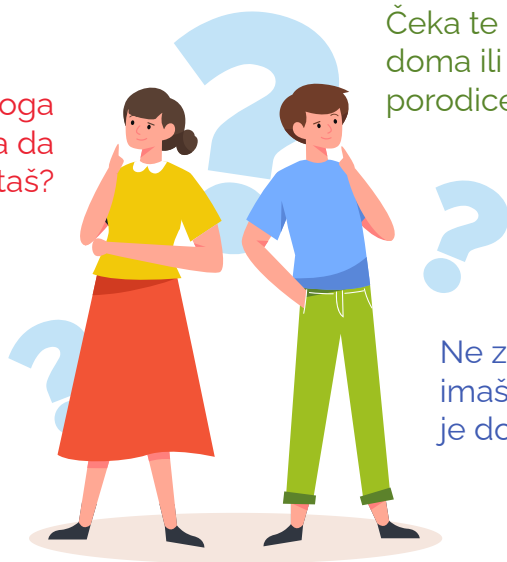
Wizard solutions

Informator za mlade „Samostalan, a ne sam“ je nastao u saradnji organizacija civilnog društva, Gradskog centra za socijalni rad u Beogradu, Sekretarijata za socijalnu zaštitu Grada Beograda, Centra za zaštitu odojčadi, dece i omladine Beograd, Centra za porodični smeštaj i usvojenje Beograd i samih mladih koji se nalaze u sistemu alternativne brige.

Informator je nastao u sklopu projekta „Da se život i zakon slože: unapređenje sistema podrške mladima bez roditeljskog staranja u procesu osamostaljivanja“ koji sprovode CEPORA – Centar za pozitivan razvoj dece i omladine, Centar za socijalno-preventivne aktivnosti GRiG i Udruženje mladih „Moj Krug“, a koji je dobio podršku projekta Vlade Švajcarske „Zajedno za aktivno građansko društvo – ACT“, koji sprovode Helvetas Swiss Intercooperation i Građanske inicijative.

Mišljenje koje je izneto u ovoj publikaciji je mišljenje autora i ne predstavlja nužno i mišljenje Vlade Švajcarske, Helvetasa ili Građanskih inicijativa.

Ne znaš koga
šta treba da
pitaš?

Čeka te izlazak iz
doma ili hraniteljske
porodice?

Ne znaš na šta
imaš pravo i šta
je dostupno?

Mladi koji su odrastali u domovima ili hraniteljskim porodicama nekad i nemaju mogućnost da se zapitaju da li su spremni da budu samostalni, već samo jednostavno dođe taj trenutak, kada po zakonu i pravilu moraju da postanu odrasli, bili spremni ili ne.

Pred mladom osobom od 18, odnosno 26 godina, nakon boravka u ustanovi ili hraniteljskoj porodici, sada se nalazi mnogo zadataka koje je potrebno izvršiti, često sve odjednom, često uz teškoće – zaposlenje, stanovanje, dokumentacija, uspostavljanje značajnih bliskih odnosa koji čine njihovu socijalnu mrežu jačom. Koliko god sam izlazak sa smeštaja bio predvidiv i izvestan, mladi ga najčešće dočekaju nespremno. I baš tada kada je kriza izvesna, kada je promena velika, izostaje formalna podrška.

Ovaj informator je namenjen svim mladima koji se spremaju za napuštanje doma ili hraniteljske porodice u Beogradu. U njemu ćeš naći značajne informacije o pripremi za izlazak i dostupnim uslugama podrške u Beogradu.

DA TE STVARNOST NE ZAŠKOČI NESPREMNOG/U, TU SMO DA KORAČAMO UZ TEBE!

KRUG PODRŠKE čine organizacije koje dugoročno pružaju podršku mladima koji izlaze iz domova i hraniteljskih porodica. Tu su:

CEPORA
Centar za pozitivan razvoj dece i omladine

Centar za socijalno-preventivne aktivnosti
GRIG

Udruženje mladih Moj Krug

TREBA MI:

1. PRIPREMA ZA IZLAZAK
2. STAN
3. NOVAC
4. POSAO
5. DRUGA PODRŠKA

PRIPREMA ZA IZLAZAK

Mnogi mladi, kada prođe dovoljno godina, osvrnu se unazad i prepoznaju trenutke kada je trebalo možda neke stvari drugačije da prihvate, tek sad imaju jasnu sliku šta su neke propuštene prilike mogle da im donesu, tj. kako su mogli da kroz neke zadatke prođu sa mnogo manje problema i muke.

Ono što većina mladih koji su izašli iz socijalne zaštite sigurno poručuju jeste – **koristi sve što ti se ponudi kao podrška.**

- Već sa **14 godina** sa svojim voditeljem slučaja treba da imaš napravljen **plan za osamostaljivanje**.
- Važno je da spremiš svu **dokumentaciju** – ličnu kartu, zdravstvenu knjižicu, pasoš, kao i da prijaviš **prebivalište** na teritoriji Beograda **minimum dve godine pre kraja školovanja**, ukoliko planiraš da ostaneš u gradu i koristiš usluge podrške koje grad pruža. Za to ti je ključan tvoj **staratelj**.
- Osiguraj da, dok si na smeštaju, završiš **školovanje** i imaš jasan plan **gde ćeš** kada izađeš i kako ćeš da **zarađuješ**.
- Dok si na smeštaju, možeš učestvovati u aktivnostima različitih **organizacija** koje ti mogu pomoći da se pripremiš za izlazak. Uključivanjem u aktivnosti organizacija dobijaš:

  - besplatno jačanje svojih veština
  - novu ekipu
  - informacije o tome šta kako funkcioniše i šta se gde nudi
  - prilike za nova iskustva
  - podršku kada je frka
  - mrežu ljudi koju možeš da aktiviraš i pre i nakon izlaska iz doma
- Organizacije iz **KRUGA PODRŠKE** su uvek tu za mlade i na njih možeš da računaaš.
- Šest meseci** pre izlaska treba da, zajedno sa voditeljem slučaja, napraviš **plan za izlazak**.

STAN

Izlazak iz sistema socijalne zaštite može biti veoma različit. Neko će se vratiti u porodicu, dok će neko krenuti da živi sa prijateljima. Neko će i sam.

Važno je da znaš da Grad Beograd mladima obezbeđuje stanovanje uz podršku kroz uslugu koja se zove **privremeno stanovanje**.

- ✓ Grad Beograd raspolaže sa **6 dvosobnih stanova** koji se nalaze na Čukaričkoj padini.
- ✓ Mladi mogu da koriste stanove **bez naknade**, s tim da su u obavezi redovnog izmirivanja svih troškova, odnosno svih računa.
- ✓ Kako bi se prijavio za stan, potrebno je da na vreme sa svojim vaspitačem i voditeljem slučaja proveriš aktuelno stanje (da li ima mesta) i da podneseš **prijavu** Gradskom centru za socijalni rad.
- ✓ Ukoliko tvoja prijava bude prihvaćena, moći ćeš da koristiš stan do **2 godine**.
- ✓ Biće ti na raspolaganju **savetnik za osamostaljivanje** koji radi u Gradskom centru za socijalni rad (u Ruskoj ulici), koji je tu da ti pomogne da se snađeš u prelazu na život u zajednici.
- ✓ Važno je da **odgovorno** pristupaš korišćenju stana, jer to pravo možeš da izgubiš ukoliko ne izmiruješ sve obaveze na vreme.

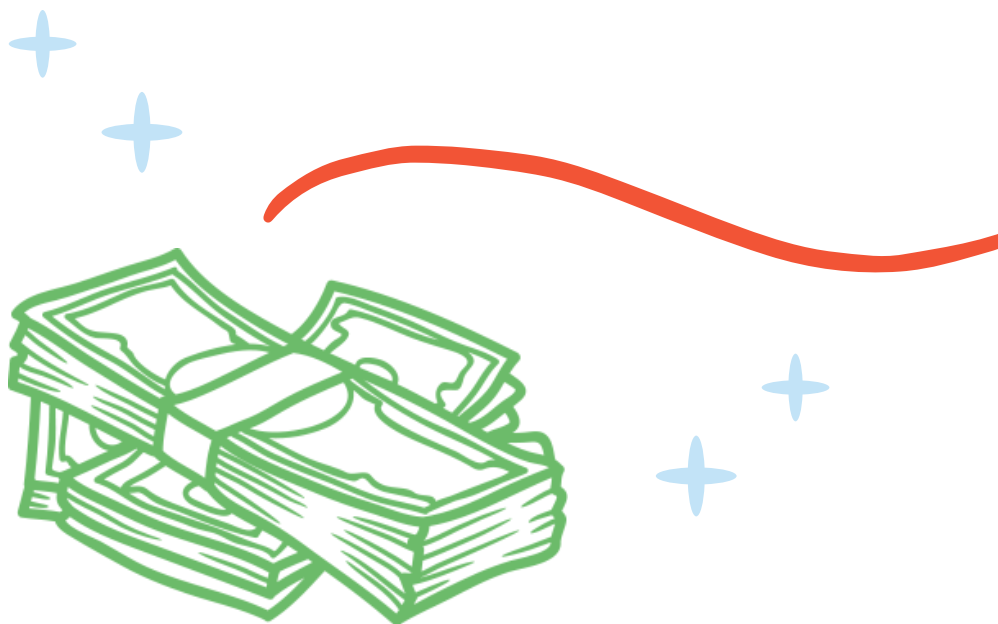

NOVAC

Grad Beograd obezbeđuje novčanu podršku za mlade koji izlaze iz doma ili hraniteljske porodice.

To je idealna prilika da tokom prve godine nakon izlaska napraviš i svoju **ušteđevinu za budućnost** – za kupovinu stana ili slično.

Ukoliko ova sredstva prebrzo potrošiš na druge stvari, lako se možeš naći u problemu kada podrška prestane.

- ✓ Kako bi ostvario pravo na novčanu pomoć važno je da znaš da moraš imati **prebivalište** najmanje dve godine pre završetka školovanja na teritoriji grada Beograda.
- ✓ Zahtev podnosiš sa svojim **voditeljem slučaja**.
- ✓ Još jedna važna napomena je da ovo pravo ostvaruješ **bez obzira na to da li si radno angažovan ili ne**.

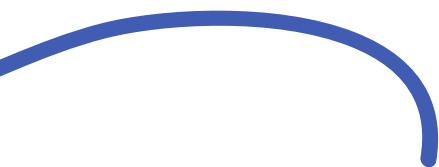
POSAO

Dešava se da je neke od mladih situacija napuštanja smeštaja zatekla i bez diplome (iz različitih razloga), dešava se da je neko uspeo i da se zaposli dok je na smeštaju, dešava se da je neko tek sa 26 napustio smeštaj jer je odlučio da posveti svoje vreme studijama.

Kako god bilo, svima dobro dođe podrška i provera da li su tu sve odluke donesene kako treba, da li nešto može drugačije ili više, kako bi svako **izvukao najbolje iz sebe i okolnosti u kojima se nalazi**. Za tu priliku veliki broj organizacija nudi različite oblike podrške.

- ✓ Podršku **karijernog savetnika** možeš naći u **CEPORI** (kontakt: Mara, 064/254 85 81). S njim se možeš spremi za intervju, dobiti podršku u pisanju CV-ja i motivacionog pisma, ili se jednostavno posavetovati o svojoj budućnosti u poslovnom svetu.
- ✓ Ukoliko te interesuje **prekvalifikacija** (da radiš nešto različito od onoga za šta si školovan), na raspolaganju ti je veliki broj **kurseva i obuka**.
- ✓ Dostupni su ti resursi **Nacionalne službe za zapošljavanje** gde ti savetnik može pomoći da nađeš pravu obuku za sebe i isplaniraš svoje naredne korake.
- ✓ Pored toga, tu je i Karijer centar **„Jaki mladi“** (kontakt: Jelena, 065/849 56 56). Kurseve takođe možeš pohađati u **Centru za integraciju mladih** kroz njihov program podrške zapošljavanju (kontakt: Marko, 064/194 40 01).
- ✓ Posao nosi i stres, stalna promišljanja i predomišljanja da li smo mi za to, da li ovaj trudi vredi, možda ne znam šta želim – svedočili smo da mladi nekad i mnogo brzo odustanu bez da su dobro promislili i sa nekim se konsultovali. Kada stupe ovakve dileme na scenu možeš se obratiti **GRiG-u za individuano savetovanje** (kontakt Nataša: 064/194 69 35).

DRUGA PODRŠKA

Život ponekad deluje nepredvidivo, nekada i teško i baš tada nam je potrebno da imamo nekog da se oslonimo, ili da podelimo tu težinu, da ne ostanemo sami u svemu.

Da bismo imali nekog pored nas i kada je lepo i kada život zakoči neophodna nam je naša sigurna mreža. Pre nekih 10 ili 15 godina mladi su nakon napuštanja smeštaja bili relativno sami i morali su da grade svoje mreže sasvim sami. Sada je stvar malo drugačija, sad se jedna grupa vrednih ljudi okupila da napravi mrežu za sve one kojima može biti od koristi.

Važno je da znaš da je svaka vrsta podrške potpuno besplatna i u svakom trenutku dostupna.

Sve usluge podrške možeš koristiti i pre izlaska sa smeštaja.

- 1. Psihološka podrška i savetovanje:** Kada želiš da se pozabaviš temama koje ti je teško sa prijateljima da podeliš, iz bilo kog razloga, podršku možeš pronaći kontaktiranjem GRiG-a (kontakt Nataša: 063/194 69 35).
- 2. Mentorstvo:** Mentor je starija osoba koja pruža podršku da savladaš neko znanje (na primer engleski ili rad na računaru), a mentorstvo se odvija samo između vas dvoje. Kontakt je CEPORA (Mara, 064/254 85 81).
- 3. Vršnjačko mentorstvo:** Vršnjački mentor je tvoj malo stariji vršnjak koji se relativno skoro suočavao sa istim izazovima kao i ti. On te potencijalno može najbolje razumeti. Kontakt je Moj Krug (Denis, 063/749 38 65).
- 4. Klub za mlade:** Ukoliko želiš da se družiš i zabavljaš, za to postoji klub za mlade na kojem se dešavaju razne aktivnosti. Klub se održava svake nedelje tokom cele godine i uvek je otvoren za novu ekipu. Kontakt je CEPORA (Mara, 064/254 85 81).
- 5. Treninzi socijalnih veština, radionice, vršnjačke edukacije, obuke praktičnih veština:** U odnosu na potrebe samih mladih, organizujemo veliki broj različitih edukacija. Javi nam se (bilo kome iz ekipe Kruga podrške) i možeš čuti šta trenutno planiramo, ili možemo pripremiti neki vid obuke specijalno za tebe!

PORUKE MLADIH KOJI SU VEĆ KORAČALI OVIM PUTEM

„Koristila bih više edukacija da znam znala da postoje“

„Dugo nisam znao da postoji smeštaj na određeno nakon doma, a da ne plaćam kiriju za to“

„Nekada se jako umorim. Psihički i fizički. Psihološko savetovanje je stvarno, i ono pomaže“

„Volela bih da sam mogla koristiti novčanu pomoć i raditi istovremeno“

„Lepo je kad znaš da nisi sam. Ja sada to znam“

„Ljudi koji ti pomognu, a ništa ne očekuju za uzvrat zaista postoje. Veruj mi!“

„Vrlo rano sam izašla iz zone komfora, preporučujem ti to“

„Kada misliš da negde ne pripadaš, nije zato jer nisi dovoljno dobar. Samo nisi u pravom okruženju“

„Ne predpostavljaj! Pokušaj da stojiš na poziciji neznanja otvoren da primaš i upijaš informacije koje ti mogu značiti“

„Mi moramo vrlo rano shvatiti da je neophodno raditi na sebi“

„Trebam saznanje da se u svakom trenu mogu osloniti na meni pouzdanu osobu“

„Potrebna je prijateljska ruka, ona koja te podigne kada padneš“

„Podrška je jako bitna stvar u životu“

„Prihvatimo svakog čoveka koji nam prođe kroz život, a da na nas utiče pozitivno“

„Lepo je kada znaš da nisi sam, još lepše je kada iskoristiš to saznanje“

LIČNA PRIČA

Poznanstvo sa drugim mladima koji su bili u sistemu socijalne zaštite mi je donelo mnogo korisnih informacija i saznanja o organizacijama kao što su GRiG, SOS-ov Centar „Jaki Mladi“, Moj krug i CEPORA gde sam upoznala još novih ljudi i stekla nove veštine i znanja.

Dolaskom u GRiG shvatila sam da nisam jedina koja se susreće sa životnim preprekama bez podrške, a zahvaljujući njima sam ojačala svoje socijalne veštine i stekla više samopouzdanja.

Dolaskom u Centar „Jaki mladi“ pored upoznavanja novih mladih iz sistema socijalne zaštite završila sam kurseve jezika, savladala korisne veštine vezane za zapošljavanje i po prvi put imala priliku da učestvujem u kreiranju i donošenju predloga za promene položaja mladih iz sistema.

Takođe bih istakla da sam se tamo upoznala se sa divnim mladim ljudima koji su osnovali Moj krug, te sam se učlanila i priključila se timu kao koordinator aktivnosti što mi je pomoglo da po prvi put mogu svoja znanja i veštine da prenesem drugim mladima, onima koji napuštaju ili su napustili zaštitu. Stekla sam mogućnost da uz tim na praktičan i način zaista pomognem mladima. Bitno je i to da konstantno razvijam moju mrežu kako sa mladima tako i sa drugim organizacijama. Samim tim sam pronašla mogućnost mog ličnog razvoja i napretka.

Da sam znala da je uslov za stanovanje u stanovima uz podršku grada da budeš minimum dve godine prijavljen na teritoriji Beograda, ne bih se odjavljivala sa beogradske adrese pri promeni hraniteljske porodice.

Da je ranije usvojena odluka o izmeni i dopuni odluke o pravima i uslugama socijalne zaštite grada Beograda gde je iznos mesečne novčane naknade povećan, a mlada osoba više nije uslovljena da bude nezaposlena kako bi stekla pravo na istu, mogla sam da uštedim novac tokom boravka u socijalnom stanu i tako olakšam sebi život nakon izlaska iz istog.

Da sam ranije znala za ove organizacije koje se bave mladima koji napuštaju sistem socijalne zaštite mogla sam lakše i više ostvariti svoja prava i bolje se spremiti za samostalni život.

Da putem medija nisam čula za stanovanje uz podršku koje pruža grad Beograd, ne bih ostvarila pravo na isti, jer tu informaciju nisam dobila s neke druge, meni očekivane strane.

Iskoristi svaku vrstu podrške, jer to na kraju napravi razliku!

Jasmina Đoković

KRUG PODRŠKE

Dostupni smo na više strana,
a možeš izabrati onu koja je tebi najlakša za prvi korak.

Naše mejl adrese:

office@cepora.org

ngomojkrug@gmail.com

office@cspa-grig.org

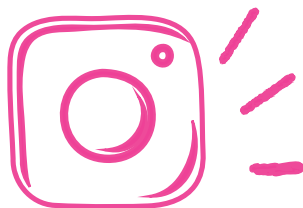

Naši Insta profili:

[@cepora_org](https://www.instagram.com/cepora_org)

[@ngomojkrug](https://www.instagram.com/ngomojkrug)

[@centar_grig](https://www.instagram.com/centar_grig)

Naši telefoni:

Cepora +381 69 772 331

Moj krug +381 63 749 3865

GRiG +381 11 3344901

Lista organizacija koje pružaju podršku mladima u Beogradu:

CEPORA – Centar za pozitivan razvoj dece i omladine
raznorazne radionice, predstave, treninzi socijalnih veština

Centar GRiG
klub za mlade, individualna podrška

Moj Krug
vršnjačko mentorstvo, vršnjačka edukacija, kursevi

Čovekoljublje
individualna podrška, podrška oko dokumentacije, povremene obuke

SOS Dečija sela – Karijer centar „Jaki mladi“
kursevi, obuke, radionice

Centar za unapređenje društva
mentorstvo, druženje

CiM – Centar za integraciju mladih
radna praksa

Centar Zvezda
zanatske radionice, smeštaj

Više informacija o ovim organizacijama nađi na:
www.mojkrug.rs/samostalan-a-ne-sam/

ZAJEDNO ZA
AKTIVNO GRAĐANSKO
DRUŠTVO

CEPORA

Centar za poživlan razvoj
dece i omladine

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

HELLETAS
SRB

Gradanske
inicijative